

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izloži vsak četrtek in velja s politično vred in v Mariboru s političnim na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčije 5 K, za drugo izvenavstrijsko državo 6 K. Kdor hodi sam po sebi, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se depozira do odpovedi. — Udje "Katal. Slovenskega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vprejema naročnine, iskanje in reklamacije. — Na izserate se plačuje od enostopne politizirane za enkrat 10 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratno oglašje primeren popust. Izserati se sprejemajo do torka opoldne. — Na zaprte reklamacije se pošilja preste.

Današnja številka obsega 10 strani in prilogo:
"NAŠ DOM."

V Celje!

V nedeljo, dne 3. maja, se vrši občni zbor naše politične organizacije Slovenske Kmečke Zveze v Celju. Občni zbori Kmečke Zveze so zadnja leta pravi prazniki za slovensko-štajersko politiko. Na njih se dajejo glavni pravci za javno delovanje do prihodnjega občnega zbora. Tako bo tudi v nedeljo v Celju. Govoril bo na tem zborovanju prvobornik koroških Slovencev, dr. Janko Brejc, in s tem imenom je že razvit program za bližnji čas.

Dosedaj smo imeli veliko bojev z našo liberalno stranko, in sicer hudih bojev, kajti boji med lastnimi brati so navadno hujši kakor med nasprotniki. Kakor znano, se nam je boj vsilil, mi ga nismo iskali. Toda ko so brezvestni ljudje začeli razpor, morali smo v sprednje vrste ter braniti slovenskemu ljudstvu njegove svetinje. Sedaj leži naš liberalni nasprotnik v zadnjih zdihljajih. Se bo še gibal in parkrat stresel, toda to ne bodo več toliko boji z nami, kakor boji s smrtjo. In v tem času prihaja k nam dr. Janko Brejc, da nam poda geslo za prihodnjo dobo.

Koroški Slovenci bijejo hudo bitko s svojimi nemškimi nasprotniki. Dokler so imeli staroliberalni možje prvo besedo v slovenski politiki, si niso upali svojega delovanja raztegniti tudi na Koroško, ampak razglasili so kratkoma njihovo smrt. Morituri vos salutant, umirajoči vas pozdravljajo, to je bilo vse, kar je dala stara liberalna doba koroškim Slovincem.

Vsled takega kratkovidnega in malomarnega delovanja je bilo nujno potrebno, da so se po Slovenskem organizirale katoliško-narodne vrste. S temi organizacijami je prišel med naše ljudstvo nov duh, duh poguma za življenje. In glasnik, ki je nesel ta pogum za življenje in za boje tudi na Koroško, je bil ravno dr. Janko Brejc, govornik na nedeljskem občnem zboru Kmečke Zveze v Celju. Koroška, o kateri so prej razglašali, da že umira, se pod njegovim vodstvom in s sodelovanjem požrtvovalnih rodoljubov zopet oživlja. Koroška ne umira, ampak vstaja.

Nemški navali na štajerske Slovence postajajo zadnji čas zopet besnejši kakor so bili pretekla leta. Nemcem se mudi, da zgradijo Prusom most do naše sinje Adrije. Toda mi Slovenci hočemo stati na straži. Branili bomo svojo slovensko zemljo, branili tudi svojo vladarsko hišo proti sovražnim nakanam naše sosedne države na severu. Dr. Brejc je star bojevnik proti sovražnikom Slovenije in Avstrije, zato ga pejdimo v nedeljo poslušat, da se vžgemo za novo dobo ob njegovi goreči navdušenosti!

Pred razpadom.

Zadnji dve nedelji sta za notranje-politični razvoj na Slovenskem štajersko velikega pomena. Predzadnje nedeljo, dne 19. aprila, je načelnik slovensko-štajerske svobodniške stranke, dr. Kukovec, na javnem shodu v Središču naznanil, da ne bo več kandidiral v slovenskih trgih, temveč na kmetih. Zadnje nedeljo, dne 26. aprila, pa bi se imelo vršiti "veliko" zborovanje iste stranke v Mariboru, s katerim bi se naj stranka vzbudila iz dosedanjega spanja, se pomladila ter se udomačila med kmečkim ljudstvom. Toda kakor razvidijo naši čitatelji iz poročila o tem zborovanju, ki ga priobčujemo na drugem mestu, je prišel na shod samo en kmet in še ta je med zborovanjem večinoma spal. Pobiti in klaverni so zapuščali liberalci zborovališče ter se vračali na svoje domove. V teku kratkih 8 dni se je razvila pred njimi slika, ki jim je vzbudila nepobitno zavest, da se nahaja stranka pred popolnim razpadom, v razsulu. Liberalni mandat v trgih ni več varen, in ko stranka razglasi, da bo kandidiral njen voditelj v kmečkih občinah, ni nobenega kmeta blizu.

Nagla in huda kazen je prišla nad liberalno stranko, toda popolnoma opravičena kazen. Namesto,

da bi vsprejela vse dobre plati slovenskega ljudskega življenja, med svoje programatične točke, katere hoče varovati, gojiti ter poglobiti, prišla je s tujimi liberalnimi nauki med nas, ki niso našli odmeva pri katoliškem slovenskem ljudstvu in ki so naravnost pogubonosni za njegovo gospodarsko življenje. Niti narodna plat ni našla pri njih doslednih in odločnih varuhov. Ako pa stranka ne zadene niti glavnih struj narodove duše in ne naveže na nje svojega nadaljnjega delovanja, je sama zapisala smrti na svoje čelo. Pri naši slovensko-štajerski liberalni stranki je prišla zadnja ura, prej, kakor se je splošno pričakovalo.

Nočemo metati kamenja na mrliča! Z liberalno stranko smo živeli in se borili dan za dnem, zato so slovenskemu ljudstvu njeni pogreški dovolj znani. Ne zasmehujemo jih danes, ampak odpiramo jih prijazno vrata svoje stranke, da se zatečejo v naš tabor, sprejemo našo zastavo ter se tako rešijo smrti. Kdor hoče dobro svojemu slovenskemu narodu, kdor je dobre volje, naj otrese liberalni prah s svojih čevljev ter pride k nam.

Cesar bolan.

Cesarjevo zdravstveno stanje se ni mnogo izpremenilo. Pazi se z vso skrbjo, da bi se vladarju vrnilo zdravje. V zdravniških krogih zatrjujejo, da cesarjeva bolezen ni neposredno nevarna, in to posebno zato ne, ker je pljučni katar popolnoma prešel in nadleguje cesarja le še bronhijalni katar. Vendar pa pristavljajo zdravniki, da se bo dal bronhijalni katar jako težko pregnati in je nevarnost, da postane katar kroničen. Kronični bronhijalni katar pa je zlasti pri starejših ljudeh, posebno z ozirom na srce, jako neprijetna stvar. Zdravniki bodo morali torej tej strani cesarjeve bolezni posvečati vso svojo pažnjo. — Govori se, da bi zdravniki radi videli, da bi cesar izpremenil zrak, toda da sedanje razmere kaj takega še ne dopuščajo.

O zdravstvenem stanju cesarja se poroča dne 25. aprila sledeče: Ponoči je motil cesarja neprestani kašelj, sicer pa ni opaziti v splošnem nobene izpremembe. Tek, moči in splošno počutje zadovoljivo.

Dnevna poročila o cesarjevem zdravstvenem stanju, ki jih izdajata cesarjeva zdravnik dr. Kerzl in dr. Ortner, so si podobna v tem, da spričujejo napredek cesarjevega ozdravljevanja. Zadnjo soboto in nedeljo je bil cesar precej hripav, posebno ga je po noči mučil močan kašelj, čez dan pa ga kašelj ni posebno nadlegoval. Noč od nedelje na ponedeljek je cesar precej dobro prespal. Kašelj ga ni hudo mučil. Zdravnika pravita, da je splošno stanje zadovoljivo. Sprehajanje po galerijah šenbrunskega gradu ugaja prav dobro. Da bi pa cesar sedaj zapustil Senbrun, v to pa zdravniki ne privolijo. Suhi katar se je začel razkrajati, izmečki so obilni, kašelj lažji. Appetit in delovanje srca je dobro. Cesar je v nedeljo sprejel v avdienci bavarskega princa Leopolda, v ponedeljek pa prestolonaslednika in ministra Berchtolda. V nedeljo je bil v Senbrunu ogromen naval ljudstva, ki je napolnilo dvorišče ter čakalo, da bi izvedelo kaj natančnejšega o cesarjevem zdravstvenem stanju.

Cesarjeva juha.

Gotovo bo naše čitatelje, še bolj pa čitateljice, ki se razumejo na kuhinjsko umetnost in razne skrivnosti pripravljana jedil, zanimalo, kako juho da vživa naš sedaj bolni cesar. Dotična juha, ki se je cesarju posebno priljubila in mu služi kot izborna krepcilo, se pripravlja v cesarski kuhinji po sledečem receptu: 5 kg mesa, 1 goska in 1 piška se skozi celih 24 ur pri enakomernem ognju kuhajo, da se vse redilne snovi in beljakovine iz mesa izkühajo. Vso to krepčilo juho povzije cesar z najboljšim tekom.

Dunajčani pošiljajo cesarjevemu telesnemu zdravniku z vseh strani recepte zdravil, nasvetujejo razne vrste, pošiljajo razna zdravila, čaje, domača zdravila in mineralne vode. Cesar pa ne vživa razen gleihenberške Ema-vode, ki jo že rabi več let, nobene mineralne vode, in tudi ne posebnih zdravil, razun posebej zanj pripravljenih pastilj in eukerčkov.

Vojska v Ameriki.

V Mehiki je torej, kakor smo že zadnjič med najnovejšimi vestmi poročali, izbruhnila vojska, ki bo skoro gotovo trajala delj časa. Amerikanci so že zavzeli obmorski mesti Verakrus in Tampic in korakajo proti glavnemu mestu Mehiki. Ker proti Mehiki velika nevarnost, so se vstali, ki so se več let borili z

vladnimi četami, z vlado pobotali in se bodo sedaj skupno borili proti armadi Združenih držav.

Prvi boji. -- Amerikanci zavzeli Verakrus.

O bombardiranju in o ljutih krvavih pouličnih bojih med Amerikanci in Mehikanci v Verakrusu dne 22. aprila, se poroča sledeče: Bombardiranje mesta se je pričelo ob 8. uri zjutraj. Obenem so izkrcali Amerikanci še 2000 vojakov, tako, da so šteli napadalci čez 3000 mož. Mesto sta obstrlevali vojni ladji "Prairie" in "Chester" s 15 topovi. Ogenj sta osredotočili ladji večinoma na javna poslopja in na dele mesta, v katerih so se skrivali Mehikanci. Med neprestanim pogubonosnim bombardiranjem so vdrele ameriške čete v središče mesta, od koder so pregnale Mehikance s silnim streljanjem z navadnimi in strojnimi puškami. Mehikanci so se ljuto branili in so silno streljali, posebno skozi okna hiš. Bili so se hrabro in trdovratno in Amerikanci so morali vsako hišo posebej naskočiti z bajoneti. Odigravali so se strašni prizori. Šele ob 1/3. uri popoldan se je posrečilo Amerikancem, da so zavzeli celo mesto in pregnali mehikansko posadko, ojačeno z domačimi bojevniki. Na glavnih cestah kakor v porušeni hišah je ležalo polno ranjenecv in mrtvecev, Mehikancev in Amerikancev. Po zavzetju mesta so prisilili Amerikanci trgovce in obrtnike, da so odprli svoje trgovine in obrate in so izvršili nato natančne hišne preiskave. Pri tem so zaplegili Amerikanci mnogo orožja in streljiva, kar kaže, da so bili Mehikanci na napad dobro pripravljene. Med bombardiranjem je bilo ubitih in ranjenih tudi več meščanov. V veliki sobi neke napol porušene hiše so našli Amerikanci ubito družino, ki je štela 12 oseb. Ameriški šrapnel je priletel skozi okno in raztrgal vse, ki so se zbrali v veliki družinski sobi. Amerikanci so vjeli 200 mehikanskih vojakov in so jih odvedli kot vjetnike na svoje voje ladje. Tudi žrtve Amerikancev so v oči gled ljudemu boju precej številne.

Amerikanci so po kratkem boju isti dan kot Verakrus zasedli tudi važno obmorsko mesto Tampic.

Drobna poročila.

Mehikanci so na severu prekorčili amerikansko mejo ter so mesto Novo Laredo zavzeli in ga z dinamitom spustili v zrak. Po 5dnevem boju so zasedli mehikanski vstajši mesto Montercy. Mehikanci baje postopajo z Amerikanci bolj po turško. Nasiloma so mehikanski vojaki odpeljali 125 ameriških žep in deklet. Tudi z ameriški ranjenci ne postopajo Mehikanci posebno ljudomilo. — Nad mestom Verakrus je proglašeno obsedno stanje. — Južnoameriške ljudovlade: Argentinja, Brazilija in Čile, so ponudile Ameriki kakor Mehiki posredovanje v doseg miru. Predlagajo, da naj Huerta odstopi kot predsednik in se na ustavni način voli nov predsednik za Mehiko. Zedinjene države so voljne, sprejeti ta predlog. Vprašanje pa je, če se bo hotel Huerta umakniti.

Japonci hitijo Mehikancem na pomoč?

Japonci sočustvujejo z Mehikanci. Jasno je, da bodo šli Japonci svojim prijateljem Mehikancem na pomoč, če bi bilo treba. Iz Londona se je dne 24. aprila poročalo, da je japonsko vojno brodoge zapustilo japonska pristanišča in odplulo proti Mehiki.

Bojno navdušenje.

V Mehiki, kakor v Severni Ameriki, je bojno navdušenje splošno. V Mehiki je veselje za vojsko in agorčenje Mehikancev vsipelo kar naenkrat. Komaj so priobčili časopisi Huertov proglas na narod, se je Mehika popolnoma izpremenila. Vsakdanje delo se je naenkrat ustavilo, ljudstvo se je zgrnilo na ulice in povsod so zavihrale zastave. Bojno navdušenje v Mehiki traja naprej in se je začelo izpreminjati v divjost. Čujejo se burni klici: "Smrt Amerikancem!" — Drugi pa vzklikajo: "Umrimo, toda tudi ubijajmo!" — Iz glavnega mesta Mehike so odšli proti Verakrusu prvi vlaki s prostovoljci brez uniform, le s kokardami na klobukih. Mehikanske prekuacije ni več in ves narod je edin in složen. Dosedanji prekuaci so prišli v Mehiko, da dobe od Huertove vlade, ki so jej bili doslej največji sovražniki, navodila za svoje postopanje. Vsi so navdušeni za obrambo domovine. Tri leta bratomornega boja so pozabljena kar čez noč. Indijanske čete že korakajo v Pueblo, kjer se zbirajo mehikanske čete. Vodja vstajev, Villa, se je pridružil vladnemu generalu Velastu, da na čelu 50.000 mož skupno odkorakata proti amerikanski meji. Pristaji generala Carranze, ki so se doslej borili proti